

BALASSAGYARMAT VÁROS POLGÁRMESTERE

/2015. szám

..... számú napirendi pont

Az előterjesztés törvényes!

*/: Dr. Varga Andrea :/
jegyző*

ELŐTERJESZTÉS

Balassagyarmat Város Önkormányzatának 2015. évi költségvetésére

Készült: a képviselő-testület 2015.február 26-ai ülésére

Tárgyalja: minden bizottság

Az előterjesztést előkészítette: Juhászné Gajzinger Ágnes osztályvezető
Herczeg Istvánné osztályvezető helyettes
Szikora Péter vezető-tanácsos

Tisztelt Képviselő-testület!

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban Aht) 23.§, 24-29.§, az államháztartási törvény végrehajtását szabályozó 368/2011. (XII.31.) kormányrendelet (továbbiakban Avr) 24. §, 27. § és 28. § előírásainak megfelelően, Balassagyarmat Város Önkormányzata elkészítette 2015. évi költségvetési javaslatát.

Az Áht. 24.§.(2) szerint, a jegyző által összeállított rendelettervezetet a polgármester a költségvetési törvény hatályba lépését követő 45 napon belül terjeszti a Képviselő-testület elé. A Magyarország 2015. évi költségvetéséről szóló 2014. évi C. Törvény, 2015. január 1-én lépett hatályba, így az önkormányzati költségvetés készítési kötelezettség határideje 2015. február 15.

Az intézmények által elkészített költségvetések - tárgyalások eredményeként kialakított számadatait -, továbbá a társosztályok információit mind az Önkormányzati Hivatal, mind az egyes szakfeladatok vonatkozásában beépítésre kerültek a javaslatba.

A tervezet elkészítéséhez az intézmények részére a központi jogszabályi előírások figyelembevételével elkészített egységes polgármesteri utasítás nyújtott útmutatást. A rendszeres működési kiadások és bevételek tervezése a feladatváltozásokat figyelembe véve, a korrigált bázis szemléletet megtartva készült.

A költségvetési rendelettervezet reprezentatív szakszervezetekkel történő egyeztetésére a javaslat kiküldését követően kerül sor.

I. a Költségvetés feltételrendszere

1. A költségvetés összeállítása során figyelembe vett feltételek

- A költségvetési törvényben a kötött felhasználású normatívák, továbbá egyéb állami támogatások adatai már rendelkezésre álltak, az önkormányzatot megillető állami támogatások összege közzétételre került.
- A szociális törvény március 1-én életbe lépő, jelentős változása átalakítja a pénzbeli ellátások rendszerét
- A költségvetési szervek gazdálkodását meghatározó adó, pénzügyi tárgyú jogszabályok jelentősen szigorodtak.
- Az önkormányzati feladatellátást meghatározó szakmai jogszabályok számos területen változtak (köznevelés, szociális ellátás, közfoglalkoztatás, minimálbér, közétkeztetés)
- Az évközi szakmai ellenőrzések által tett megállapítások pénzügyi kihatásával számolni kellett (tárgyi feltételek biztosítása, tűzvédelem, érintésvédelem, stb)
- Balassagyarmat Város Önkormányzatának 2015-2020. évi ciklusra vonatkozó előzetes Gazdasági Programja,
- A folyamatban lévő fejlesztési feladatok 2015. évre tervezett ütemezése,
- Az önkormányzat 2014. évi költségvetésének teljesítési adatai, az előző évi maradvány várható alakulása, áthúzódó kötelezettségek.
- Az önkormányzat szerződéses vagy egyéb ismert kötelezettségei
- A költségvetést megalapozó rendeletek, a feladatok változásával kapcsolatban végzett becslések, számítások,
- Képviselő-testületi döntésekhez kapcsolódó tételek.
- A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX törvény (továbbiakban Möt) hatályos előírásai továbbra is tartalmazzák a működési hiány tervezésének tilalmát.

2. Az önkormányzat gazdasági helyzetét befolyásoló változások

- a) Az Önkormányzati alrendszer adósságrendezése 2013-ban megkezdődött, és 2014-ben befejeződött. Ennek keretében Balassagyarmat Város Önkormányzatának összességében 1 MD forintot meghaladó hitel kötelezettsége került az állam által átvállalásra, melynek kb 65%-a működési hitel volt. A konszolidáció meghatározó módon javította az önkormányzat pénzügyi-likviditási helyzetét, lehetővé téve az új önkormányzati feladatstruktúrának megfelelő, kiegyensúlyozott, adósságmentes költségvetési gazdálkodást.
- b) Az önkormányzati gazdálkodás legfontosabb bázisát jelentő helyi adóbevételek - gazdasági válság hatására bekövetkezett - csökkenése megszűnt, az egy főre jutó iparüzési adó településünkön 32 000 Ft/fő volt a 2014 évi adatok alapján.
- c) Az adóbevételek növekedése – a beszámítás intézményén keresztül – az állami támogatások csökkenését is eredményezi. A feladatalapú állami támogatások biztosításában egyre szélesebb körben alkalmazásra kerül a rászorultság elve, ami a korábbinál jóval alacsonyabb állami hozzájárulást eredményez az érintett feladatokhoz. (pl. pénzbeli szociális ellátásoknál 25%, gyermekétkeztetés, létszámcsökkentési intézkedések, oktatási intézmények fenntartása) A rendszer jelentős hiányossága, hogy a teherbíró képességet csak egyetlen mutató (iparüzési adóerő képesség) alapján méri, az egyéb saját bevételek (idegenforgalmi adó, vagyonhasznosítás) figyelmen kívül hagyásával, ami jelentős torzulásokat eredményez. Ezt a problémát a szabályozás bevezetése óta – 2013-tól – folyamatosan jelezzük a Belügyminisztérium és a Nemzetgazdasági Minisztérium felé.
- d) A szociális törvény március 1-től bekövetkező változása során, a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015-ben jelentős mértékben átalakul, ami várhatóan további anyagi terhet ró az önkormányzatokra. A törvényben meghatározott jogosultsági feltételeknek megfelelő, jövedelemplótló támogatások (FHT, rendszeres szociális segély) megállapítása és folyósítása a járási Hivatal hatáskörébe kerül, ezzel egyidejűleg a korábban jelentős mértékben (90%-ban) állami támogatásból biztosított, megélhetést segítő támogatások (lakásfenntartás, adósságkezelés) központi rendszere megszűnik. A rendszerből kieső ellátottak támogatásának szabályairól az önkormányzatok döntenek. A költségvetés összeállítása során a várható szabályozás tényleges hatását felmérni nem tudtuk, azonban az önkormányzat részére ezen a jogcímen megállapított 20 M Ft összegű állami támogatás várhatóan jelentős kiegészítésre szorul.
- e) A térségi feladatok központi finanszírozása a jelenlegi rendszerben nem biztosított. Az állami oktatás megszervezése a térségi központokban koncentrálódik, ami - az intézmények működtetési kötelezettségén és egyes feladatok (pl. gyermekétkeztetés) rászorultsági elven történő támogatása miatt – az önkormányzat saját bevételi forrásainak lekötését, mozgásterének csökkentését jelenti.
- f) Az önkormányzat által kötelező köznevelési feladatként ellátott óvodai nevelés tekintetében az ellátotti létszám az elmúlt két év során közel 30%-al csökkent, ami elengedhetetlenné teszi az intézményrendszer felülvizsgálatát, és a finanszírozhatóság érdekében a szükséglethez való igazítását.
- g) Az önkormányzat év végén jelentős maradvánnyal rendelkezett. A folyó működési források mértéke azonban – a csökkenő állami támogatások és feladatok bővülése miatt

– még a kedvező adóbevételek mellett sem nyújt fedezetet a működési kiadásokra. Ezért továbbra is kiemelten fontosnak tartjuk - a hosszú távú működőképességet és gazdálkodás biztonságát szem előtt tartva - a szigorú, takarékos gazdálkodást, és tartalékképzést.

- h) A költségvetési gazdálkodás szabályai tovább szigorodnak. Az Államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény, (Aht), Avr, Stab Tv. tárgyévétől hatályos változásai részben az újabb eladósodás megakadályozását szolgálják, (önkormányzati tulajdonú társaságok hitel felvételének korlátozása) másrészt a gazdálkodás szakmai színvonalának javítására irányulnak. Az Aht. a 100 fő alatti dolgozói létszámú költségvetési szervek gazdasági önállóságát megszünteti (gazdasági szervezettel nem rendelkezhetnek) és gazdálkodásukat a felügyeleti szerv, vagy erre a célra létrehozott költségvetési szerv hatáskörébe rendeli. Az előírásnak 2015. 05.01-ig kell megfelelni. Az önkormányzatnál érintett szervek döntő részénél az integráció már korábban megvalósult. A jogszabálynak jelenleg a Szent Erzsébet Idősek Otthona nem felel meg. További rendezendő kérdés a Többcélú Kistérségi Társulás (ahol a munkaszervezeti feladatokat a Közös Önkormányzati Hivatal látja el) által fenntartott Szociális Szolgáltató Intézmény gazdálkodási formája.

Jelen költségvetés összeállítása során – a rendelkezésre álló igen szűkös idő miatt – a korábbi, változatlan intézmény struktúra szerint készítettük el az intézményi költségvetéseket, amit 04.30-ig az alapító okiratokkal együtt módosítani szükséges.

A közpénzek cél szerinti felhasználásának biztosítása érdekében szigorodott az alaptevékenység és azon kívüli tevékenységek elkülönítési kötelezettsége. A korábbiakban kiegészítő tevékenységként végzett szolgáltatásokat felül kell vizsgálni, és alaptevékenység vagy vállalkozási tevékenység kategóriába kell sorolni.

- i) A minimálbér és a szakmai bérminimum növekedése – az intézmény üzemeltetési feladat ellátása miatt – sok dolgozót érint, kb. 15 M Ft kiadás többletet eredményez, melyhez (a korábbi évekhez hasonlóan) központi finanszírozás nem társul. Az önkormányzati feladatellátás személyi feltételeinek biztosítása érdekében, azokon a területeken, ahol központi bérintézkedésre hosszú évek óta egyáltalán nem került sor, – a szakképzettséget igénylő munkakörök esetében – elkerülhetetlen a besorolási bérek munkáltatói jogkörben történő eltérítése. Az elmúlt évek tapasztalatai szerint, ennek hiányában, a közsférában a megfelelő színvonalú munkaerő biztosítása nem megoldható.
- j) Az önkormányzat az elmúlt évben jelentős lépéseket tett a település-és intézmény üzemeltetés feltételeinek javításában, fejlesztésében. Erre irányultak az épületenergetikai fejlesztések, a korábban elmaradt épület és útkarbantartások is, melyeknek folytatása az önkormányzat szándéka 2015-ben is.
- k) Az önkormányzat ciklusprogramjában egyik fő célként továbbra is a gazdaságfejlesztést fogja meghatározni. Az elmúlt évben megkezdett ilyen célú beruházások (Déli elkerülő út, VGV telephelyének áthelyezése, Ipari Park melletti terület felszabadítása) befejezésének fedezetét a költségvetésben biztosítani kell, a területek gazdasági hasznosítását elő kell készíteni.
- l) A 2013-ban a MIK-től átvett intézmények működtetési költségeire az elmúlt években központosított támogatásként külön forrást biztosított a költségvetés mintegy 38 m Ft összegben. 2015-re vonatkozóan a támogatás igénylés módja, feltételei még nem ismert, így ezt a forrást – az előző évi szinten - kiegészítő támogatásként terveztük.

II. Az önkormányzati bevételek alakulása

Működési bevételek

Balassagyarmat Város Önkormányzata a 2015. évi költségvetésében 4 510 M Ft bevétellel számol, melyből 2 597 M Ft a működést, 1 913 M Ft pedig a fejlesztést szolgálja.

A működési bevétel az előző évinél összességében 100 M Ft-al alacsonyabb, melyben meghatározó szerepe van az állami támogatások és átvett pénzeszközök 220 M Ft-ot meghaladó csökkenésének, amit az adóbevételek és pénzmaradvány 120 M Ft-os növekedése kompenzált.

Állami támogatások

Az önkormányzati feladatellátáshoz megállapított állami támogatások összege 2015-ben 998 M Ft, amely 92 M Ft-al alacsonyabb az előző évinél.

Ezen belül, 54 M Ft a feladatok és ellátotti létszámok csökkenéséhez kapcsolódik, míg a MIK-től átvett intézmények működtetésének támogatásáról jelenleg nincs információnk. Ennek összege 2013-ban és 2014-ben 38 M Ft volt.

A feladatfinanszírozás bevezetése (2013) óta létezik a beszámítás intézménye, ami azt jelenti, hogy a központi költségvetés által, az egyes feladatokra elismert kiadási szint egy részének finanszírozását a helyi önkormányzatoknak kell biztosítani, saját (adó) bevételei terhére.

Önkormányzatunk esetében – a növekvő iparüzési adóbevétellel párhuzamosan – az elismert kiadások 2015-ben 167 813 E Ft –al kerültek csökkentésre beszámítás címén, ami 30 M Ft-al magasabb az előző évinél.

Így a központi költségvetésből 830 M Ft-ra, az előző évinél összességében 122 M Ft-al kevesebb támogatásra számíthatunk.

A fenti adatok azt mutatják, hogy az önkormányzat forrásainak összetétele az elmúlt években jelentősen megváltozott, hiszen a működési bevételeknek mindössze 1/3 részét jelentik az állami támogatások.

Az egyes jogcímek az alábbiak szerint alakulnak

- Az önkormányzati igazgatási, településüzemeltetési, (közvilágítás, útfenntartás, parkgondozás köztemető fenntartás) és egyéb nem nevesített feladatokhoz a központi költségvetés feladatmutatók alapján, évek óta változatlan, 320 M Ft körüli támogatást biztosít. (amiből a beszámítással csökkentett összeg kerül az év során kiutalásra)
Ezen belül, meghatározó (198 726 e Ft) az Önkormányzati Hivatalra számított kiadás, mely a településkategóriánként elismert dolgozói létszám alapján kerül megállapításra
A közös önkormányzati hivatalok esetében a támogatás alapja továbbra is az együttes lakosság szám. A tényleges és elismert létszám közötti különbség alapján, a számítotthoz képest mintegy 40 M Ft-al magasabb költségből működtethető a Hivatal.
- A **bölcsődei ellátás** támogatási összege 22 729 e Ft, ami a várható átlaglétszám alapján kerül meghatározásra. Ennél az ellátási formánál jelentős eltérés van a ténylegesen beíratott és a jelenlévő gyermeklétszám között, a hiányzások miatt. Intézményünknel az 56 betöltött férőhelyre a 45 fős átlag alapján kapjuk a finanszírozást, ugyanakkor a személyi és tárgyi feltételeket a férőhelyek számával arányosan kell biztosítani, ami igen jelentős többletköltséget eredményez.
- A köznevelés területén az önkormányzat kötelező feladata az óvodai ellátás, melyhez a központi költségvetés több elemű támogatással járul hozzá. Az elvárt (szakmai,

hatékonysági) követelmények szerint, biztosítja az óvodapedagógusok és közvetlen segítők illetményét. Emellett kötött felhasználású támogatás illeti meg a fenntartó önkormányzatot a nevelést biztosító eszközök és az üzemeltetés finanszírozásához. 2015-ben **az óvodai ellátásra 266 835 e Ft támogatással számolunk**, mely **26 M Ft-al alacsonyabb** az előző évinél, miközben a normatíva már a pedagógus életpályához kapcsolódó további bér növekedését is tartalmazza.

Az alacsonyabb támogatás oka a gyermeklétszám előző évhez viszonyított, további jelentős csökkenése, amely az intézmény jelzése szerint, 2015 október 1-jén (mérési időpont) 452 főre prognosztizálható. Az ellátottak előző évi nyitó létszáma 600 fő volt, melyhez jelenleg az infrastruktúra és személyi feltételek rendelkezésre állnak. A gyereklétszám csökkenése a lakkosság szám változását jóval meghaladja, melynek alakulását prognosztizálni szükséges, a fenntarthatóság érdekében.

- A **gyermekélelmezés támogatására** közölt normatíva 133 538 e Ft, 8 M Ft-al magasabb az előző évinél. A 2014. szeptemberi feladat átvétel (Nyírjesi Speciális Iskola és Kollégium) miatt, az étkezők száma növekedett, s a számítások szerint, megközelíti az 1900 főt. A bér támogatás megállapításánál – a várható adagszám mellett – a feladat-ellátási helyek száma is figyelembe vételre kerül, ami önkormányzatunknál 14-re nőtt. Az üzemeltetési támogatás az „elvárt” bevétellel nem fedezett dologi kiadásokból indul ki, de a normatívában az egyes önkormányzatok adóerő képességét is figyelembe veszik. További hátránya a rendszernek, hogy nem az adott helyen ténylegesen bevételekkel számol, hanem országos átlaggal, holott a hátrányos régiókban az ingyenes étkezők aránya az átlagról jóval magasabb. Ennél a támogatásnál 8-10 M Ft összegű normatíva csökkenésre számítunk, mivel az elmúlt ősszel végzett felmérés során 10%-os élelmiszer nyersanyagnorma emelést prognosztizáltunk, ami csak 5%-ban realizálódott. A különbséget megállapítására az Államkincstári ellenőrzést követően kerülhet sor.
- A **Városi Idősek Otthona** esetében a normatív támogatás csak az időskorúak bentlakásos ellátásának finanszírozására terjed ki, mivel a fogyatékos ellátás 2013-tól állami feladattá vált. Az ezzel kapcsolatos költségek finanszírozását a minisztériummal kötött támogatási szerződés biztosítja. Az idősek ellátásánál is **feladatfinanszírozás** történik, (bér és üzemeltetési támogatás jogcímen), melyre igényelt támogatás mértéke 126 54 E Ft. Az intézmény a működési engedélyében biztosított 200 fős férőhelyhez képest, alacsonyabb kihasználtsággal működik, mivel a férőhelyek összetétele eltér a ténylegesen felmerülő igényektől. A gazdaságosabb működés érdekében a működési engedélyt módosítani szükséges.
- A **pénzbeli ellátásokhoz** való hozzájárulásként mindössze 20 M Ft támogatásra számíthatunk. Itt tapasztalható a legjelentősebb csökkenés, mely az előző évhez képest 36 M Ft. A támogatási összeg megállapításának módja nem ismert, azonban a települések teherbíró képességét itt is figyelembe vették.
Az előző évi adatok alapján, a járáshoz kerülő ellátások 90%-os támogatásának kiesése miatt, további jelentős saját forrás biztosítása szükséges.
A települési szociális támogatásokról szóló rendelet a költségvetéssel egyidejűleg kerül a képviselő-testület elé beterjesztésre.
- A települések **kulturális (könyvtári és közművelődési) feladatainak ellátásához** a központi költségvetés lakosságszám arányosan biztosít támogatást. A fajlagos mutató azonos az előző évvel, mely önkormányzatunk esetében **18 M Ft-ot jelent**.
- A **szociális alapellátásokat** – az időskorúak nappali ellátása kivételével – társulási formában látja el az önkormányzat, így az erre biztosított 90 598 e Ft önkormányzatunknál

csak továbbadási célú tételként jelentkezik. A szociális étkeztetés, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat támogatása az előző évinek megfelelő, azonban a Többcélú Kistérségi Társulás által ellátott házi segítségnyújtás 9 M Ft-al kevesebb központi forrással számolhat a gondozott létszám csökkenése miatt.

- A MIK-től átvett oktatási intézmények működtetési támogatására a korábbi években központosított előirányzatból 38 M Ft támogatást kaptunk. Jelenleg – oktatási intézmények működtetésére – 2,5 Md Ft előirányzatot tartalmaz a központi költségvetés, azonban annak igényléséről, a jogosultság feltételeiről kormányrendelet fog intézkedni, mely a költségvetés készítéséig még nem jelent meg. A 38 M Ft-os tervezhető támogatás hiányában, a költségvetésben a működőképességet biztosító kiegészítő támogatást terveztünk.

A fentiekén túl, egyedi igénylés alapján az Önkormányzat központosított támogatásokra pályázhat az alábbi jellemzően előforduló jogcímenek:

- Helyi szervezési intézkedésekhez kapcsolódó többletkiadások támogatása,
- Önkormányzatok és társulásaik európai uniós fejlesztési pályázatai saját forrás kiegészítésének támogatása,
- Közművelődési érdekltség-növelő támogatás,

Változás az előző évhez képest, hogy egyes pályázatoknál (pl létszámleépítéshez kapcsolódó többletkiadások) már most ismert, hogy a támogatás szintén rászorultsági elven fog működni, a korábbi alanyi jogú igénylés helyett, ami – tekintve, hogy a rászorultság mérőszáma jellemzően az 1 főre jutó iparűzési adó – önkormányzatunk számára hátrányos lesz.

Helyi adóbevételek

Iparűzési adó

Az önkormányzat gazdasági alapját a helyi adóbevételek jelentik. Mértékük mára megközelíti a működési célú állami hozzájárulások összegét.

A helyi adóbevételeket hosszú évekig - a kötelező feladatok elégtelen finanszírozása miatt - teljes egészében az alapvető működési kiadások finanszírozására kellett fordítani. Az elmúlt évben lehetőség nyílt a helyi infrastruktúra, közösségi szolgáltatások fejlesztésére, valamint gazdaságfejlesztési beruházások megkezdésére.

A feladatfinanszírozásban bekövetkezett változások – a rászorultsági elv előtérbe kerülése – miatt az adóbevételek egyre nagyobb hányada lekötésre kerül, ami ismét szűkíti az önkormányzat gazdálkodásának mozgásterét.

A 2015. évi iparűzési adóbevételt 760 M Ft-ra terveztük, ami 80 M Ft-os növekedést jelent, de csak részben kompenzálja a központi források csökkenését.

Gépjárműadó

A helyben adóztatott gépjárművek adóbevétele évek óta 95 M Ft, melynek 2013. óta 40%-a, 38 M Ft illeti meg az önkormányzatot,

A helyi adókról szóló, 1190. évi C. törvény felhatalmazása alapján, a helyi önkormányzat további települési adót vezethet be. A költségvetés készítéséig Balassagyarmat Város Önkormányzata újabb adó megállapításáról nem döntött.

Saját bevételek

Az önkormányzati intézmények saját bevételeinek **tervezett összege 414 M Ft**, melynek döntő része a térítési díjkból származik.

A **gyermekélelmezésnél** az élelmiszer nyersanyagnorma emelésével összhangban – a kollégiumok kivételével – **5%-os térítési díjemelésről döntött a képviselő-testület.** (ez a növekedés a 2009-óta érvényben lévő térítési díjakhoz képest jelentkezik). A kollégiumoknál a jogszabályok által előírt többlétszolgáltatás megtérítése mellett, az intézmények közötti indokolatlan eltérések kiegyenlítésre kerültek.

A jelenlegi feltételeknek megfelelően tervezett étkezési térítési díj bevétel 10 M Ft-al marad el az üzemeltetési támogatás megállapításánál figyelembe vett, elvárt bevételtől. A kedvezményezettek körének további esetleges bővítésével járó bevételkiesés és ÁFA fizetési kötelezettség pótlására a költségvetés nem tartalmaz fedezetet.

A bentlakásos ellátásért fizetendő térítési díjak emelésére a Városi Idősek Otthona esetében nem teszünk javaslatot. A költségek racionalizálásával, és a tartási kötelezettség érvényesítésével a jelenlegi díjak, szolgáltatási bevételek és állami finanszírozás fedezetet nyújtanak az ellátásra.

Az oktatási intézmények működtetéséhez kapcsolódó bérleti díj bevételt korábban az iskolai sportcsarnokok esetében tudtunk realizálni, azonban a mindennapos testnevelés fokozatos bevezetésével ennek lehetősége csökkent.

A látványsport területén működő egyesületek a társasági adó támogatásból az elmúlt évben Sportintézmények részére jelentős használati díjat fizettek, azonban annak mértéke bizonytalan.

Önkormányzati saját működési bevételt elsősorban vagyonhasznosításból tervezünk. A üzlethelyiségek és piaci területek bérleti díját évek óta nem emeltük, sőt több esetben került sor a nehéz gazdasági helyzetben lévők számára érvényesíthető díjcsökkentésre (üresen álló piaci elárúsítóhelyek díjkedvezménye) illetve fizetési könnyítésre. (bérleti jogviszony meghosszabbítási díjának részletfizetése). A tervezett nettó 61 M Ft az előző évi – egyszeri hatásoktól mentes – teljesítésnek megfelelő. A piaci területhasználat esetén a felhalmozott adósság néhány vállalkozásnál mára milliós nagyságrendű, amelynek kezelésére hatékony megoldást kell találni. Ugyancsak itt, a használati díj mértékére vonatkozó jogvita is folyamatban van.

Az üzlethelyiségek bérbeadásánál a hátrálék képződésének megakadályozása érdekében a folyamatos monitoring és behajtási tevékenységet javítani szükséges, mivel a felszámolási szakaszban a követelések érvényesítésre minimális esély van.

Az Ipari Parkot 2013 óta közvetlenül az önkormányzat üzemelteti. Az ide települt vállalkozások szolgáltatásokra vonatkozó elvárása és a felek szerződésben vállalt kötelezettsége igen eltérő. Az eltelt 2 év alatt 4 M Ft tartozás keletkezett az őrzés-védés kapcsán, amely így önkormányzati finanszírozást igényelt. A helyzet jogi rendezése sürgető, mivel erre a tevékenységre költségvetésünkben önkormányzati forrást nem tervezünk.

A lakbér és közös költség hátrálékok összege 2012 óta jelentősen (14,5 M Ft-ról 33 M Ft-ra) növekedett, melyben jelentős szerepet játszik a szerződésben meghatározott szankciók alkalmazásának elmulasztása. A több százezer forintos tartozást felhalmozott, illetve lakbért évek óta nem fizető bérlők esetében a szükséges intézkedéseket meg kell tenni.

A költségvetésben továbbra sem szerepel a nógrádmarcali hulladéklerakó használati díja, amelynek érvényesítése érdekében jelenleg bírósági eljárás van folyamatban. Az eddigi 4,5 éves bérleti díj kiesés önkormányzatunknál közel nettó 77 M Ft-ot jelent.

A vagyonhasznosítási döntések kapcsán keletkezett tartozások beszedése rendkívül fontos, mert ezek a bevételek jelenthetnek forrást a rendelkezésre álló vagyon állagának megőrzésére és javítására.

A korábban a Nyugat-Nógrád Vízmű Kft törzstőkéjében lévő viziközmű vagyon 2013. január 1.-től az ellátásért felelős önkormányzatok tulajdonába került. A DMRV Zrt-vel ennek

üzemeltetésére vonatkozó **bérleti szerződések év végéig nem kerültek megkötésre, az egyeztetések a költségvetés készítésekor folyamatban voltak. Szerződés hiányában, a bérleti díj bevételt és várható felújítások költségét tervezni nem tudtuk.**

Támogatások, átvett pénzeszközök

Költségvetésünkben az ellátott feladatokhoz 2015-ben mintegy 142 M Ft támogatásértékű működési bevétellel számolunk. Itt szerepel a védőnői és iskola egészségügyi feladatok 47 M Ft-os OEP támogatása, a szerződés alapján finanszírozott bentlakásos fogyatékos ellátás közel 29 M Ft-os összegben. A Többcélú Kistérségi Társulás által pályázati forrásból ellátott támogató szolgáltatás és jelzőrendszeres segítségnyújtás 33 M Ft-os támogatása is az önkormányzatnál jelenik meg, amit a Társulás felé továbbítunk. Az önkormányzati törvény szerint, a pályázati elszámolásért is a székhely önkormányzat felelős.

A közfoglalkoztatással kapcsolatban csak a jelenleg folyamatban lévő, összesen 99 főt érintő programok támogatási összege került megtervezésre, 20 M Ft összegben.

Az önkormányzat 85 fő tartós közfoglalkoztatására közel 100%--os finanszírozású STARTmunka program megvalósítására 111 712 E Ft összegű pályázatot nyújtott be, amely a közúthálózat karbantartását, mezőgazdasági utak rendbetételét, valamint az illegális hulladéklerakók felszámolására irányul. Ezen belül, a fenti feladatokat tartósan szolgáló, fenntartható tevékenységek (betonelem gyártás, faiskola, faüzem) beindítására közel 60 M Ft-ot tervezünk fordítani. A program 2015. évi üteme 88 194 E Ft, de a pályázat még nem került elbírálásra, ezért annak bevételét és kiadását költségvetésünkben nem terveztük. A további közfoglalkoztatáshoz az előző évinek megfelelő mértékű önerő a céltartalékok között szerepel.

Előző évi maradvány

A költségvetési javaslatban mintegy 226 M Ft működési maradvánnyal számolunk, melyből 27 M Ft a fogyatékos ellátás 2015. évben visszafizetendő összege, 14 M Ft az önkormányzatok kiegészítő támogatásából áthúzódó kötelezettség, 10 M Ft a közfoglalkoztatás előlegként biztosított, és év végéig fel nem használt összege.

Az önkormányzat és intézményei év végén 131 M. Ft szállítói kötelezettséggel és egyéb, működést és fejlesztést érintő kötelezettségvállalással rendelkezett.

A működési maradvány döntő része – a gazdálkodás biztonságát jelentő – tartalék, ami az adóbevételek ciklikussága miatt, az év első három hónapjában a működési kiadások finanszírozását biztosítja, mivel működési (folyószámla) hitellel nem rendelkezünk.

Az előző évben képződött maradvány teszi lehetővé az állami támogatások csökkenése miatt kieső forrás pótlását, mivel az előző évi szinten tervezett működési kiadásokat a tárgyévi bevételek nem fedezik.

Felhalmozási célú bevételek

Kommunális adó

Önkormányzati döntés alapján, fejlesztési forrásaink között kerül megtervezésre a kommunális adóból származó 48 000 eFt bevétel, mely az előző évvel azonos mértékű.

Pályázati támogatásból eredő bevételek

- Több éve folyik a Svájci pályázati támogatással megvalósuló **ivóvízellátás rekonstrukció (SH/3/30. A** 2015. évi költségvetésben a beruházás forrásait a pályázat megvalósítása ütemezésének megfelelően szerepeltetjük, összesen 1 232 M Ft összegben.

A sikeres önerő pályázatnak köszönhetően, az elnyert 149 .M Ft-os támogatással a beruházás 100%-os finanszírozásává vált. A korábban kapott előlegből év végén 197 000 E Ft állt rendelkezésre, a várható támogatás összege 771 187 E Ft, (ezen túl, a bevételek között megjelenik a visszaigényelhető ÁFA 262 M Ft összegben, mely a fordított ÁFA miatt befizetési kötelezettségként is betervezésre került.

- Az ÉMOP-2.1.1 pályázati támogatással az „AGORA Balassagyarmati Kulturális és Turisztikai Központ” (**Képtár és Szabadtéri Színpad felújítása**) című projekt, szintén 100%-os támogatási intenzitású. A tárgyévre áthúzódó támogatási bevétel összege 121 327 E Ft.
- **Hulladékszállító járművek beszerzésére** összesen 102 216 E Ft bevételt tartalmaz a költségvetés. Ebből A Földművelésügyi Minisztérium pályázatán nettó 80 485 E Ft támogatást nyertünk, amely ugyancsak 100%-os finanszírozást jelent. A bevételből 72 436 E Ft 2014-ben átutalásra került, így az maradványként jelentkezik, további 8 048 E Ft fejlesztésre átvett pénzeszköz, valamint a kapcsolódó 21 731 E Ft visszaigényelhető ÁFA is betervezésre került.
- Szintén pályázati úton (Emberi Erőforrások Minisztériumának támogatásával) valósulhat meg a Madách Filmszínház **Art moziként** való működéséhez **szükséges eszközfejlesztés**. A nettó beruházási költség 70%-os támogatása 9 500 E Ft összegben év végén megérkezett, így ez is a fejlesztési maradvány része. A visszaigényelhető ÁFA 3 654 E Ft, mely a bevételek között szerepel.
- 2013-ban befejeződött 3 intézmény energetikai korszerűsítése a 2011-ben elnyert **KEOP-5.3.0 pályázati támogatás segítségével**. A szállítói finanszírozás miatt áthúzódó bevétel összege 10 325 E Ft.

A fentiekén túl, 2014-ben 100%-os KEOP támogatással, a Zeneiskola energetikai felújítására nyújtottunk be pályázatot 110 687 E Ft költségvetéssel, melynek elbírálása még nem történt meg, így a költségvetésben nem szerepel.

Saját bevételek, pénzmaradvány

Az előző évi teljesítés alapján, vagyon értékesítésből mindössze **10 M Ft** felhalmozási bevételt tudunk reálisan tervezni.

A 2015. évi fejlesztésekhez – előzetes számításaink szerint, – összesen **635 M Ft maradvánnyal rendelkezünk**, melyből **közel 400 M Ft kötelezettséggel terhelt**.

A fentiekben részletezett, fel nem használt támogatások összege 279 M Ft.

Ezen túl, az önkormányzat 2014. évi költségvetésében a Déli elkerülő út I. ütemének építésére és a Városüzemeltetési Kft telephely áthelyezésére biztosított 118 M Ft, valamint felhalmozási célú szállítói állomány, fordított ÁFA fizetés is a maradvány kötelezettséggel terhelt részét képezi.

Önkormányzati kiadások

Működési kiadások

Az önkormányzat 2015. évre tervezett **kiadásainak főösszege 4 510 436 E Ft, melynek 43%-a, (1 913 490 E Ft) beruházások és egyéb fejlesztési feladatok megvalósítását szolgálja.**

Az alapvető működési kiadások tervezésénél továbbra is a takarékoságot tartottuk szem előtt, hiszen a folyó bevételek és kiadások egyensúlyának megteremtése ily módon is csak a maradvány terhére biztosítható.

A tervezés során, az Aht-ben előírt, gazdasági szervezethez kapcsolódó átszervezéssel nem számoltunk, az évközi feladatváltáshoz (Ridens kollégiumi étkeztetés) miatti **szervezeti változásokat figyelembe vettük.**

A GAMESZ-en belüli szervezeti egységek között létszám átcsoportosításra került sor, az egyes feladatokhoz kapcsolódó tényleges munkavégzés szerint. (pl. pl. tálalókonyhai feladatokat ellátó dolgozók a központi konyhához kerültek) Az átcsoportosítás különösen fontos volt amiatt, hogy a kötött célú támogatásokhoz kapcsolódó kiadások elszámolását biztosítani tudjuk.

Az intézményi költségvetési javaslatok döntő többsége a kiadott tervezési útmutató alapján került összeállításra, ami csak néhány esetben igényelt jelentősebb korrekciót.

A minimálbér emelés a dolgozók többségét érintette, melynek járulékkal növelt költségvetési hatása önkormányzati szinten közel 15 M Ft, amit a saját forrásból kell finanszírozni.

Az **óvodai nevelés biztosítása** az önkormányzat kötelező feladataként jelentkezik.

Az intézmény 6 tagóvodában, 23 csoportban látja el feladatát, melyből 2 tagintézmény 1-1 csoporttal a körjegyzőségbe tartozó községekben működik.

A jelenlegi infrastruktúra az éveken át állandónak tekinthető 600-620 fős létszám, és 25 csoport működésére elegendő.

A gyermeklétszám drasztikus csökkenése az elmúlt évben kezdődött el, amikor egy év alatt közel 100 fős ellátotti létszám csökkenés következett be. A 2014. október elsejei közoktatási statisztika szerint, a beíratott gyerekek száma 514 fő volt. A létszámcsökkenés miatt az önkormányzat 2014 szeptemberétől 2 csoport megszüntetéséről döntött. A normatíva felmérésben közölt előzetes adatok szerint azonban, a 2015. októberi létszám 451 főre prognosztizált, ami újabb 60 fős csökkenést jelent.

A feladat finanszírozás keretében, az óvodai nevelésre a központi költségvetés az optimálisan szükséges csoportszám és egyéb működési jellemzők szerint biztosít a „számított” pedagógus és segítő létszám alapján bértámogatást, illetve üzemeltetési támogatást.

A gyermeklétszám csökkenése miatt, az önkormányzat 2015 szeptemberéig 44,3 fő, 2015 októberétől 39,3 fő pedagógus létszámra kap központi finanszírozást. A jogszabályi előírásokat figyelembe véve, ez 21 illetve 19 csoport működéséhez elegendő!

A fentiek miatt – a finanszírozhatóság érdekében - **elkerülhetetlen a tagintézmények és csoportok számának felülvizsgálata, mivel a jelenlegi 23 csoport fenntartása indokolatlan terhet ró az önkormányzatra.**

Az intézménynél jelenleg 53 fő pedagógusállás van betöltve, melyből 1 fő GYES-en van. A létszámtöbbletet már az előző évben is vizsgáltuk, és megállapítottuk, hogy a korengedményes nyugdíjra való jogosultság 10 fő (8 fő pedagógus és 2 fő segítő) esetében 2015-16-ban esedékes.

A költségvetés összeállítása során, a pedagógus életpályához kapcsolódó bér növekedést és nyugdíjba vonulók miatti többletköltséget (közel 30 M Ft) terveztük, azonban a megüresedő állások betöltésével nem számoltunk.

A nyugdíjazást követően, a 45 fő betöltött pedagógus létszám (ebből 1 fő GYES) 21 csoport működtetéséhez lesz elegendő, melyet az intézmény vezetése is elfogadhatónak tart.

A közoktatási intézmények működtetése a köznevelési törvény értelmében a 3000 fős lakosság számot meghaladó települések kötelező feladata.

Jelenleg 7 közoktatási intézmény (3 általános iskola, a Balassi Bálint Gimnázium, a Madách Kollégium, Rózsavölgyi Művészeti Iskola és a Pedagógiai Szakszolgálat) ingatlanjainak üzemeltetését, működtetését látjuk el.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény (Nkt) a működtetési és üzemeltetési feladatokat, illetve azok finanszírozóját nem határozza meg egzakt módon. Legnagyobb véleményeltérés a taneszközök karbantartása, pótlása és az iskolákban használt fénymásoló gépek bérleti díjának körében tapasztalható. Az Önkormányzat csak az Nkt végrehajtásáról szóló 229/2012 kormányrendelet V/A fejezetében rögzített finanszírozási kötelezettség teljesítését tudja vállalni a továbbiakban is.

A korábban megyei önkormányzat fenntartásban lévő épületek (Kollégium, Zeneiskola) rossz műszaki állapota miatt szükséges felújítások az elmúlt évben is jelentős többletterhet róttak az önkormányzatra.

A feladat saját hatáskörben történő ellátásáról szóló önkormányzati döntés hozzájárulás fizetésre való módosítása nem indokolt, mivel a takarékos gazdálkodáson túl, így biztosítható az önkormányzati ingatlanok megfelelő állapota, és a helybeli foglalkoztatás.

Gyermekétkeztetés

A kötelező feladatellátás köre 2014-től ismét bővült a Ridens Speciális Iskola és Kollégium állami fenntartásba vételével.

A több, mint 1900 főt érintő gyermekélelmezés ellátására vonatkozó a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014 (IV.30.) EMMI rendelet az egészséges étkezés érdekében a korábbinál sokkal szigorúbb előírásokat tartalmaz (az étrend, a felhasznált alapanyagok, dietetikus alkalmazása, étkezések számának növelése). Ennek figyelembevételével, nyersanyagnorma emelés került elfogadásra, melynek mértéke a kollégiumok kivételével 5%. A kollégiumoknál a korábbi 3 étkezés helyett napi ötszöri étkezést kell biztosítani, valamint egységesítésre került a főzés és nyersanyagnorma.

A nyersanyagnorma emelés kb. 10 M Ft-os ételmisszer kiadási többletet jelent, melynek közel fele az ingyenes étkezők miatt nem térül meg.

A konyha dolgozói létszámába kerültek átcsoportosításra a tálalókonyhákban dolgozó alkalmazottak és a díjbeszedők, (az intézményi működtetésről) ezen kívül, számolni kellett a diétás étkezésre vonatkozó létszámfeltételek teljesítésének költségeivel is.

Az étkezés ellenőrizhetősége, elszámoltathatóság érdekében, az étkezési jegyek korszerűsítését tervezzük, melynek technikai feltételeihez szükséges kiadások a költségvetésbe betervezésre kerültek.

Az intézményegység – jelentős többletfeladatot vállalva - további közel 200 fő alkalmazott és vendégétkező részére biztosít étkezést, és nyújt egyéb szolgáltatást piaci áron, mely jelentős mértékben hozzájárul a feladat finanszírozásához.

Bölcsődei ellátás esetében komoly veszteséget okoz, hogy – míg a tárgyi és személyi feltételeket az intézménybe beíratott gyermeklétszámra kell biztosítani – a finanszírozás csak a naponta ténylegesen jelen lévő ellátottakra terjed ki. A központi támogatás jelenleg a működési költségek felét finanszírozza! A szakmai ellenőrzés alapján igényelt dolgozói létszám-bővítést osztott munkakör alkalmazásával, belső átcsoportosítással igyekszünk megoldani.

A Szent Erzsébet Városi Idősek Otthona az idősek gondozását az önkormányzat önként vállalt feladatoként látja el, működési területe a megyére kiterjedő. Az intézmény működési engedélyében meghatározott 200 férőhelyen 178 fő ellátottat gondoz. Ebből 23 fő fogyatékos ápolása az Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatallal kötött támogatási szerződés alapján történik. A létszám feltöltésben gondot jelent, hogy az állami feladattá vált szakosított ellátás jelenlegi létszáma nem

bővíthető, ugyanakkor az erre engedélyezett 45 férőhely felszabaduló részének átcsoportosítása működési engedélymódosítást igényel.

Az intézménynél az elmúlt években jelentősen javultak az infrastrukturális feltételek, azonban továbbra is vannak olyan elmaradások, amit az ellenőrzések megállapításai alapján fokozatosan pótolni szükséges. (tűzvédelmi előírások, fürdési lehetőség bővítése, lift beszerelése). Ennek érdekében a 2015 évre 14 M Ft céltartalékot biztosítottunk a költségvetésben.

A további feladatok meghatározása érdekében szükség lenne – széleskörű felmérésen alapuló - hosszú távú intézményi stratégia kidolgozására, mivel az utóbbi évek tendenciája szerint, jelentősen megnőtt a fokozott ápolást igénylő ellátottak aránya, ugyanakkor az időskorúak számára a rendelkezésre álló körülmények nem vonzóak.

A szociális étkeztetéssel kapcsolatos főzési, szállítási feladatokat az intézmény szolgáltatásként látja el a Szociális, gyermekvédelmi és étkezési társulás részére.

A Madách Imre Városi Könyvtár – a korábban végrehajtott létszámcsökkenés és módosított nyitva tartás mellett látja el feladatait. A korábbi pályázati támogatások megszűnés miatt, a számítástechnikai szolgáltatások, eszközbeszerzések kiadása nőtt.

A Mikszáth Kálmán Művelődési Központ költségvetésében a korábbi feladatokon túl, megtervezésre kerültek az új Civitas Fortissima Múzeum önkormányzat által vállalt működtetéséhez kapcsolódó kiadások.

A **Sportintézmények** alapvető feladata a lakosság és az egyesületek számára a sportoláshoz szükséges infrastruktúra biztosítása, a létesítmények működtetése. Ezen kívül, 2 szakközépiskola testnevelés oktatásának feltétele is a Városi Sportcsarnokban áll rendelkezésre, ami az önkormányzat számára jelentős többletköltséget okoz, melynek megtérítése érdekében a fenntartó felé el kell járni.

A sportlétesítmények állapota jelentős karbantartást igényelne, azonban a rendkívül kiterjedt ingyenes használat miatt, a bevételi lehetőség korlátozott.

Az intézmény működéséhez szükséges, kisebb értékű eszközök pótlását a költségvetés tartalmazza, további előrelépésre a létesítmény használatból származó bevételek függvényében kerülhet sor.

A **Városgondnoksági** feladatok jelentős részben közmunkások alkalmazásával kerülnek ellátásra önkormányzatunknál. A jelenleg folyamatban lévő közmunka programok 99 fő foglalkoztatását, képzését teszik lehetővé március 31-ig.

Az intézmény kiadásainak legnagyobb részét a zöldterületek, parkok, játszóterek karbantartása, a közterületek virágosítása, fásítása jelenti, melynek 2015 évre tervezett költsége 38 M Ft.

Utak kátyúzása, járdák karbantartása, a vízelvezető árkok tisztítására 12 M Ft-ot terveztünk. A közterületek tisztántartása, és az illegális hulladékok felszámolása naponta visszatérő feladatként jelentkezik, mely az elmúlt évi tapasztalati adatok alapján, várhatóan 10 M Ft ráfordítást jelent.

Az intézmény költségvetése – információ hiányában - nem tartalmazza a további közmunkaprogramok kiadását, a folyamatosan szükséges, kb. 50 fő foglalkoztatásához kapcsolódó önerő céltartalékként került megtervezésre.

Az önkormányzat 2015-ben 85 fő tartós közfoglalkoztatására 100%--os finanszírozású START munkaprogram megvalósítására pályázott, amely a szintén lefinanszírozott eszközbeszerzéseknek köszönhetően hosszútávon is nagyban hozzájárulna az utak, járdák karbantartási költségeihez, valamint biztosítaná a külterületi mezőgazdasági utak rendbetételét.

A **GAMESZ** adminisztrációs, karbantartási feladatai nagymértékben növekedtek az elmúlt év során. A három további intézmény üzemeltetésének átvétele, a konyhai kapacitás bővítése, társulás létrehozása kapcsán, az intézményi közvetlen foglalkoztatott létszám közel megduplázódott.

A munkaügyi feladatok mellett, az új számviteli, államháztartási előírások is jelentős többletfeladatot rónak az intézményre, hiszen minden hozzá tartozó szervezet, társulás részére önálló költségvetést, könyvvezetést és beszámolót kell készíteni.

A Közös Önkormányzati Hivatal működési költségvetésének tartalma az előző évhez képest megváltozott: a számviteli előírások 2015-től ismét lehetővé tették, hogy a képviselőtestület működéséhez kapcsolódó kiadások és a tisztségviselők díjazása a városüzemeltetési kiadások közé kerüljön.

A tisztán hivatali költségek mellett, a jelenlegi jogszabályi feltételek szerint várhatóan kifizetésre kerülő szociális kiadások továbbra is a hivatal költségvetésében szerepelnek.

A hivatali épület rezszi költségeinek Járási Hivatal általi megtérítését a jelenlegi megállapodás alapján terveztük, mivel további igénybevételről szerződés nem áll rendelkezésre. Évek óta tervezzük a Hivatal udvarának rendbetételét, melynek forrásául az ingatlanok felújításának előirányzata szolgálhat.

A városüzemeltetés kiadásait összességében az előző évi szinten terveztük, növekedésként a választott tisztségviselők kiadásainak átcsoportosítása jelenik meg. A közvilágításra a korábbi beruházás alapján kötött hosszú távú szerződés 2014. január végén lejárt. A saját kezelésbe vételt követően, - a versenyeztetés előnyeit kihasználva – a működtetés költségei csökkentek. A megtakarítás felhasználását a közvilágítás korszerűsítésére, fejlesztésére tervezzük fordítani.

Az előző évben lehetőség nyílt megkezdeni a közterületek évek óta elmaradt karbantartásának pótlását, valamint a földutak stabilizálását összesen 25 M Ft-os keret összeggel ebben az évben is folytatni kívánunk.

Az évi egyszeri lomtalanítás tervezett költsége – az előző évi konstrukciónak megfelelő szinten betervezésre került.

Az évek óta húzódó, hatósági kötelezés alapján elvégzendő feladatokat (Nyírjesi gát megerősítése, ivóvíz kutak megszüntetése) 40 M Ft összegben terveztük.

Az önkormányzat működéséhez kapcsolódó, máshová nem sorolható **egyéb működési kiadások tervezett összege 194 M Ft**. Az önkormányzati ingatlanok karbantartására 25 M Ft-ot – terveztünk, 27 M Ft a férőhely alapján kiutalt fogyatékos ellátás támogatásának visszafizetendő összege, valamint az Önhiki támogatás 2015-re áthúzódó 15 M Ft elszámolása (társulás zeneiskola tető megerősítése) melyek forrása pénzmaradvány.

A támogatási, pénzeszköz átadási célú kiadások tervezett összege 220 M Ft, melyből 90 M Ft a társulások részére igényelt állami támogatások továbbítását jelenti.

A szociális törvény változása, új önkormányzati rendelet alkotás pénzügyi hatásainak felmérése csak korlátozottan volt lehetséges, a költségvetésben 50 M Ft-ot különítettünk el az önkormányzati hatáskörű juttatásokra, melyhez az állami költségvetés összesen 20 M Ft támogatást biztosít.

A sport támogatások tartalmazzák a látványsport szervezetek által fizetett bérleti díjból megtérülő többletet is, mivel a Sportintézmény finanszírozását csökkentettük.

Az önkormányzat költségvetése összességében **141 M Ft összegű tartalékot** tartalmaz, melyből 14 M Ft az Idősek Otthonánál tervezett karbantartást, 7 M Ft a közfoglalkoztatás önerejét jelenti. Folyószámlahitel hiányában számolni kell a vis maior helyzetek megoldására, valamint a az év első három hónapjában a bérfizetéshez és működéshez szükséges állami támogatás kiegészítés fedezetével is.

Fejlesztési kiadások

A 2015. évben **1 898 320 E Ft** beruházási és felújítási kiadást tervezünk, melynek részletezését az előterjesztés 8. számú melléklete tartalmazza. Ezen túl, a felhalmozási célú pénzeszköz átadás összege **14 000 E Ft**, míg az egyéb fejlesztési kiadásokat **1 170 E Ft** összegben a jelenleg hatályos szerződések szerint tartalmazza a költségvetési javaslat.

- A svájci támogatással megvalósuló **ivóvízhálózat rekonstrukció** kivitelezésre irányuló közbeszerzési eljárása folyamatban van. A tárgyévi kiadások várható összege **971 187 E Ft+ ÁFA**, mely visszaigényelhető. A kapcsolódó bevételek összege részben pénzmaradványként, részben támogatásként és ÁFA visszatérülésként biztosított.
- Az ÉMOP-2.1.1 pályázati támogatással folyamatban lévő **Képtár és szabadtéri színpad** felújítás kivitelezése a szerződés szerint, áprilisban befejeződik. A tárgyévre áthúzódó kiadások várható összege **121 327 E Ft**.
- **A hulladékszállító járműbeszerzés** közbeszerzési eljárása folyik, a megvalósítás költsége **80 484 E Ft + ÁFA** összegben betervezésre került.
- **A Madách Filmszínház** eszközfejlesztését a támogatási szerződés szerint, **13 571 E Ft + ÁFA** összegben tervezzük.
- A 2013-ban megvalósított intézményi **energetikai korszerűsítés** pénzügyi lezárása folyamatban van, kiadásként a még el nem számolt támogatást szerepeltetjük **10 325 E Ft** összegben.
- 2014-ben megkezdődött a **Déli elkerülő út I. ütemének** megvalósítása. A kivitelezésre vonatkozó közbeszerzési eljárás befejeződött, a kiadások a vállalkozói szerződésnek megfelelően, **80 000 E Ft** összegben kerültek meghatározásra.
- Szintén folyamatban lévő beruházás a **Városüzemeltetési Kft** új telephelyének kialakítása. A 2014-ben jóváhagyott előirányzatból áthúzódó 38 M Ft maradványon túl, a tényleges átköltözéshez szükséges munkálatok költségére további 30 M Ft előirányzatot tervezünk. Így a beruházás **teljes költsége 118 M Ft-ra prognosztizálható**. A felszabaduló ingatlan gazdasági célú hasznosítása szerződésben vállalt kötelezettségünk.
- Az **Ipolypart úti sportcentrum** (uszoda, skate-board pálya, rekortán, parkosítás) kialakításának folytatására a 2015 évi költségvetésben összesen **70 000 E Ft**-ot javasolunk elkülöníteni. A tanuszoda építéshez való önkormányzati hozzájárulás mértéke jelenleg még nem ismert.
- Folytatni szeretnénk a **városközpont fejlesztését**, (trafó áthelyezése, buszparkoló, Rákóczi út 18, valamint 25-27 szám alatti ingatlanok felújítása, stb.) melyre **50 000 E Ft**-ot tervezünk fordítani a 2015. évben.
- Út-és járdaépítésre 20 000 E Ft, közvilágítás fejlesztésére 10 000 E Ft, önkormányzati lakások és üzlethelységek felújítására 10 000 E Ft előirányzatot terveztünk.
- Az önkormányzat és intézményeinél a kötelező feladatok ellátást szolgáló **eszközök** cseréjében és fejlesztésében évek óta nem tudtunk előrelépni (pl konyhai berendezések, ételszállító, informatika, út-és parkmunkákat szolgáló gépek). Erre a feladatra **28 000 E Ft** összegű előirányzatot biztosítunk, melynek felhasználása az igények összegyűjtése és rangsorolása alapján, egyedi döntéssel történhet. Hasonlóképpen, a rossz költségvetési

helyzetünk miatt a járműpark műszaki állapota olyan mértékben romlott, hogy elkerülhetetlenné vált a **járműcsere** megkezdése, melyre **20 000 E Ft** előirányzatot terveztünk.

Lényegesnek tartjuk kiemelni, hogy a tervezett beruházások és felújítások megvalósítását az önkormányzat hitel igénybe vétele nélkül, saját forrásból kívánja megvalósítani.

A költséghatékonyság érdekében különösen fontos, hogy az egyes projektek megkezdése előtt pontos költségbecslés, valamint a jogszabályoknak és önkormányzati előírásoknak megfelelő versenyztetés történjen.

A költségvetési egyensúly

Az önkormányzati törvény előírása szerint, a költségvetésben hiány nem tervezhető.

A tárgyévi bevételeket tekintve, a működés területén 264 M Ft-al kevesebb bevétel képződik a 2015. évre tervezett kiadásokhoz képest. Ebből 226 M Ft az előző évi maradványból biztosítható, az átvett intézmények működtetéséhez szükséges – korábban 38 M Ft központosított támogatásként kapott bevétel tervezésének jelenleg nincs meg a jogszabályi feltétele. Amennyiben pályázati úton ezt a forrást nem tudjuk biztosítani, a működtetés érdekében kiegészítő állami támogatás iránt kell folyamodni.

A tervezett fejlesztési kiadások támogatással, illetve saját forrással (melynek döntő része maradvány) finanszírozhatók.

Az önkormányzat költségvetésében hitelforrást nem tervez. Az ivóvíz beruházás zökkenőmentes megvalósítása érdekében – a hosszú elszámolási idő miatt - szükséges lehet támogatás megelőlegezésére, melynek összegét és ütemezését a közbeszerzés lezárását követően tudjuk megállapítani. A támogatás megelőlegező kölcsön a stabilitási törvény értelmében nem engedélyköteles, több pénzügyi törvény alatt elérhető, és nem jelent az önkormányzat számára tartós kötelezettséget.

Közvetett támogatások

A nyújtott közvetett támogatásokat a 17. sz. melléklet tartalmazza.

Az önkormányzat által törvényi szabályozás / Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény továbbiakban Art. /, illetve helyi rendelet alapján az alábbiak szerinti közvetett támogatások megadására került, illetve kerülhet sor :

- **méltányossági eljárás** miatti törlések, {Art. 133-134.§}
- **elévülés** miatti törlések, {Art. 164.§}
- **kis összegű** törlések {Art. 2. sz. mell./II.}
- **önkormányzati rendeletben biztosított** adómentesség, adókedvezmény

Méltányosság címén törölt összegek:

A törvényi feltételek fennállásának vizsgálata mellett 2014. évben méltányosság címén 1 esetben engedélyezett az adóhatóság **fizetési halasztást** 5.000.-Ft összegben éven belüli megtérüléssel.

Részletfizetési kérelem 2014. évben nem érkezett az adóhatósághoz.

A 2014. évben az adóhatóság 2 esetben engedélyezett **adóelengedést, összesen 89.720.-Ft** összegben.

Elévülés miatti törlések:

Általános szabály szerint az adótartozás végrehajtásához, a költségvetési támogatás kiutalásához való jog az esedékesség naptári évének az utolsó napjától számított 5 év elteltével évül el.

A Szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény alapján kiszabott és adók módjára történő behajtásra átadott helyszíni pénzbírságok elévülési ideje a fentiekől eltérően 2 év.

Mindezeket figyelembe véve **2014. évben elévülés címén 5.249.284.-Ft adó- és késedelmi pótléktartozást töröltünk és 571.307.-Ft túlfizetést írtunk elő.**

Az adók módjára behajtandó tartozások összegéből elévülés címén 2.197.314.-Ft törlésére és 12.000.-Ft előírására került sor.

Kis összegű tartozások miatti törlések:

Az Art. 2. számú mellékletének II. pontja alapján az önkormányzati adóhatóság által nyilvántartott 100 Ft-ot el nem érő adótartozást nem kell az adózónak megfizetnie, és az önkormányzati adóhatóság a 100 forintot el nem érő adó-visszatérítést nem utalja ki, és nem tartja nyilván. Az így törölt tételekről az adóhatóság külön nyilvántartást vezet.

2014. évben ezen a címen 2.284.-Ft 100 Ft alatti összegű pótléktartozást töröltünk és 191.-Ft 100 Ft alatti túlfizetést írtunk elő.

A helyi adórendeletekben biztosított adómentességek, illetve kedvezmények:

A magánszemélyek kommunális adójáról szóló 39/2013.(XII.02.) önkormányzati rendelet alapján:

- a) **A komfort nélküli lakások teljes adómentességben** részesülnek a rendelet szerint. Ennek megfelelően a 2013. évben 98 adózó részére 354 eFt összegben biztosított adómentességet, 2014. évben pedig 103 adózó vehette igénybe 357 eFt összegben. A 2015-es évre a 2014. évi szinten került tervezésre ez a támogatási összeg.
- b) **Adómentességben részesül 1 lakás és 1 garázs után az az egyedül élő nyugdíjas, aki a 65. életévét** előző év december 31-ig betöltötte és a nyugdíján kívül más jövedelemmel nem rendelkezik, feltéve, ha a nyugdíja nem éri el a mindenkori öregségi nyugdíjminimum 250 %-át. Mindezek alapján 2013. évben 11 adózót érintett ez az adómentesség 65 eFt összegben, 2014. évben pedig 8 adózó részesülhetett 47 eFt összegű adómentességben. A 2015. évre a 2014. évvel megegyező mértékben került tervezésre ez a közvetett támogatási forma.
- c) **A Kóvár területén lévő adótárgyakat 50 %-os adókedvezmény** illeti meg. Ennek megfelelően 2013. évben 40 adózó részesült 111 eFt, 2014. évben pedig 42 adózó 114 eFt összegben adókedvezményben. 2015. évre a 2014. évi szinten került megállapításra a kedvezmény összege.
- d) **50 %-os adókedvezmény illeti meg egy gépjárműtaroló után** a súlyos mozgáskorlátozott személyt, amennyiben ezen a címen az adóhatóságtól gépjárműadó mentességet kapott. Ennek megfelelően 2013. évben 13 adózó részesült 37 eFt összegű adómentességben. 2014. évben pedig ugyancsak 13 adózó vehette igénybe ezt az adómentességi formát 37 eFt összegben. A fentieket figyelembe véve 2015. évre is a 2014. évi szinten került tervezésre az adókedvezmény összege.
2013. január 1-től adómentességben részesül 1 adótárgy után a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 50. § (1) bekezdés g) pontja alapján a közgyógyellátásra jogosult adóalany. A 2013. évben 22 adózó részesült ezen a jogcímen 109 eFt összegű adómentességben, a 2014. évben pedig 27 adózó 134 eFt összegű adómentességben. A 2015. évi közvetett támogatás összege a 2014. évi szinten került tervezésre.

A helyi iparűzési adóról szóló 40/2013.(XII.02.) számú önkormányzati rendelet alapján:

- **Mentes a helyi iparűzési adófizetési kötelezettség alól** az a vállalkozás, amelynek az adóévben elért **vállalkozási szintű adóalapja nem haladja meg az 500.000 Ft-ot.**

A helyi iparűzési adó esetében jelenleg ez az egyetlen adómentességi formula működik. A 2013. évben 312 adózót érintett 1.481 eFt összegben, 2014-ben pedig 239 adózót 1.101 eFt összegben. A 2015. évre a 2014. évvel azonos mértékben került megtervezésre a várható támogatás összege.

A talajterhelési díjra vonatkozó eljárási szabályokról szóló 35/2004.(XII.17.) számú önkormányzati rendelet alapján:

50 %-s talajterhelési díjkedvezményben részesülhet:

- a. minden egyedülálló abban az esetben, amennyiben jövedelme nem éri el az öregségi nyugdíjminimum mindenkori legkisebb összegének kétszeresét;
- b. azok a nyugdíjas háztársak, ahol az 1 főre jutó jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíjminimum mindenkori legkisebb összegének kétszeresét.
- c. az az egyedül élő nyugdíjas, aki a tárgyévet megelőző év december 31-ig az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte és a nyugdíján kívül más jövedelemmel nem rendelkezik.

A települési folyékony hulladékkezelési közszolgáltatási díjat a települési folyékony hulladékkal kapcsolatos közszolgáltatás teljesítésére jogosult közszolgáltatónak kell megfizetni. Ennek megfelelően 2009. évtől már nem merülhet fel kedvezmény, ezért 2015. évre nem került talajterhelési díj esetében közvetett támogatás tervezésre.

A gépjárműadóról szóló 1991. évi LXXXII. törvény alapján biztosított adómentesség:

A gépjárműadóban érintett járművek központilag egységes szabályok alapján kerülnek adóztatásra. A képviselőtestületnek az adóztatást befolyásoló hatása nincs.

Balassagyarmat illetékességi területén a Gjt. 5. §-a alapján biztosított gépjárműadó mentességek közül az alábbiak igénybevételére került sor:

Mentes a gépjárműadó alól:

a) a költségvetési szerv;

Ezen a jogcímen a költségvetési szervek 2013. évben 60 gépjármű után vettek igénybe 1.658 eFt összegű, 2014. évben pedig 50 gépjármű után 1.424 eFt összegű adómentességet.

A 2015. évre a 2014. évi adómentesség összegével megegyező közvetett támogatás került tervezésre.

b) a társadalmi szervezet, az alapítvány a tulajdonában lévő gépjármű után, feltéve, ha a tárgyévet megelőző évben társasági adófizetési kötelezettsége nem keletkezett;

A 2013. évben a fenti társadalmi szervezetek 13 gépjármű után 325 eFt összegű, 2014. évben pedig 12 gépjármű után 309 eFt összegű adómentességben részesültek. A 2015. évre ugyanezen a szinten került tervezésre az adómentesség összege.

c) tűzoltó szerkocsi;

A Tűzoltóságnál történt szervezeti átalakulások miatt ezek a gépjárművek átkerültek a Katasztrófavédelem tulajdonába, így valószínűleg a székhely szerinti adóhatóság nyilvántartásában szerepelnek. Ebből következően 2014. évben ezen a jogcímen adómentességben részesülő gépjármű nem volt Balassagyarmaton és a fentiekből következően 2015. évben sem várható.

d) az egyház tulajdonában lévő gépjármű;

Ezen a jogcímen csak 2013. évben 5 gépjármű után vettek igénybe adómentességet 80 eFt összegben, 2014. évben pedig szintén 5 gépjármű után 71 eFt összegben, így a 2015. évre vonatkozóan a 2014. évvel azonos nagyságrendű közvetett támogatás került tervezésre.

e) a súlyos mozgáskorlátozott személy 13.000 Ft erejéig járó adómentessége;

Nyilvántartásaink szerint 2013. évben 48 adózó vett igénybe 493 eFt összegben 13.000.-Ft erejéig járó gépjárműadó mentességet, a 2014. évben pedig 46 adózó 468 eFt összegben.

Míndezen figyelembe vételével a 2015. évre a 2014. évi szinten került tervezésre az adómentesség összege.

A jogszabály alapján a diákékeztetés területén rászorultsági alapon nyújtott 50 és 100%-os normatíva kedvezmény összege 62 285 e Ft.

A Képviselő-testület által biztosított ingyenes helységhasználat piaci alapon számított értéke 24 186 e Ft, ennek az összegnek a felét a Vörös Kereszt részére biztosított Hajléktalanszálló jelenti.

A sport területet érintő ingyenes eszközhasználat értéke 20 803 e Ft, amely tartalmazza az Ipoly parti sportcsarnok és az oktatási intézményeknél működő csarnokok használatára vonatkozó adatokat is.

Tájékoztatom a tisztelt Képviselő-testületet, hogy a rendeletervezet elfogadásáról az SZMSZ 31.§ 5/a. pontja alapján a Képviselő-testület minősített többséggel dönt.

Balassagyarmat, 2015. február 13.

Medvác Lajos
polgármester